

Startnotitie beleidskader arbeidsmigranten gemeente Vught

1. Aanleiding

Waarom een beleidskader arbeidsmigranten gemeente Vught?

Arbeidsmigranten¹ zijn niet meer weg te denken uit de Nederlandse maatschappij. De bijdrage van arbeidsmigranten aan het draaiend houden van de economie is onmisbaar. Ook in de Vughtse economie spelen arbeidsmigranten een rol van betekenis. Niet alleen nu, maar ook op de lange termijn willen we als regio arbeidsmigranten en hun inzet en talenten aan ons binden. Daarom willen als gemeente Vught optimale randvoorwaarden creëren, voor onder meer voldoende en goede huisvesting, scholing, gezondheid en integratie voor arbeidsmigranten.

Aangezien arbeidsmigratie zich niets aantrekt van gemeentegrenzen, hebben de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant afgesproken om te komen tot een regionale aanpak van de opgave. De problemen over het huisvestingstekort voor arbeidsmigranten spelen in alle Brabantse gemeenten (en heel Nederland). De urgentie ligt daarom bij het oplossen van de huisvestingsopgave en het voorkomen van waterbedeffecten maar zeker ook bij de integratie, participatie, sociaal welzijn, veiligheid en het creëren van draagvlak. Kern ervan is dat alle regiogemeenten actueel huisvestingsbeleid voor arbeidsmigranten hebben waaraan zij primair aan de lat staan voor hun eigen opgave en -mede gezien de verschillende huisvestingsmogelijkheden en kansen- onderling solidair zijn.

Om kwantitatief en kwalitatief te kunnen sturen op de groeiende behoefte aan passende huisvesting voor arbeidsmigranten, wil de gemeente Vught zo snel mogelijk beschikken over een werkbaar en breed gedragen beleidskader dat is afgestemd met omliggende gemeenten en waarin tevens de bouwstenen van het 'Regionaal handelingsperspectief' zijn verwerkt. Daarnaast is er binnen de regio afgesproken dat alle omliggende gemeenten in 2022 over een beleidskader beschikken of de voorbereidingen daartoe zijn begonnen.

2. Doelstelling beleidskader arbeidsmigranten

Het creëren van optimale randvoorwaarden -zoals voldoende en kwalitatieve goede huisvesting, scholing, gezondheid en integratie- om arbeidsmigranten te binden aan de gemeente Vught.

3. Proces

Het Regionaal Handelingsperspectief is het uitgangspunt voor Vughtse beleidskader. Onze aanpak om te komen tot een Vughts beleidskader bestaat grofweg uit twee fasen, namelijk:

- a) Opiniërende fase
 - Er wordt een *gemeentelijke werkgroep* geformeerd waarin alle relevante beleidsvelden zijn vertegenwoordigd zoals Economie, Ruimtelijke Ordening/Wonen, Toezicht en Handhaving, Sociaal Domein, Burgerzaken en Communicatie.
 - Met input van de werkgroep wordt onder meer *deskresearch* gedaan naar allerlei relevante onderzoeken, rapporten en andere signalen die mogelijk relevant zijn voor het te schrijven beleidskader.
 - Belangrijke cijfermatige onderbouwing van het beleidskader is afkomstig van een te houden *quick scan* onder Vughtse ondernemers of elders gevestigde bedrijven die in Vught actief zijn. Deze quick scan vindt plaats in nauwe samenwerking met o.a. MKB Vught en ZLTO.
 - Inwoners worden via onze communicatiekanalen uitgenodigd voor 1-2 bijeenkomsten van een *klankbordgroep*. Hier kunnen ook ondernemers hun stem laten horen.

¹ Arbeidsmigranten -ook internationale werknemers genoemd- zijn hier gedefinieerd als personen die naar Nederland komen met als primaire doel om hier te komen werken en maximaal een modaal inkomen verdienen. Veruit het grootste deel is afkomstig uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa. Oekraïners die hier een veilig heenkomen zoeken vallen dus *niet* onder deze definitie. Datzelfde geldt voor expats.

- Om de raad, inwoners en bedrijven adequaat gedurende het beleidsvormingstraject te informeren, zal afhankelijk van de behoefte gezorgd worden voor *informatie op maat*. Hierbij valt te denken een factsheet met FAQ's of een digitale/fysieke excursie naar een huisvestingvoorziening.

b) Besluitvormende fase

In deze fase wordt het concept-beleidskader ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Deze beleidsontwikkeling loopt als volgt door 2022 en 2023 heen:

Wat	Wie	Wanneer
<ul style="list-style-type: none"> • Start gemeentelijke werkgroep • Deskresearch • Quick scan • Schrijven startnotitie • Start schrijven beleidskader 	Ambtelijk, Interviews ondernemers (collectieven)	Q4 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Akkoord college startnotitie 	College	Q4 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen startnotitie raad 	Gemeenteraad	Q4 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding uitvraag inwoners • Voorbereiden 1^e klankbordgroep • Voorbereiden informatieaanbod 	Ambtelijk	Q4/Q1 22/23
		2023
<ul style="list-style-type: none"> • Uitzetten informatieaanbod • Bijeenkomst 1^e klankbordgroep • Voorbereiden 2^e klankbordgroep • Bijeenkomst 2^e klankbordgroep • Afronden beleidskader 	Ondernemers, inwoners	Q1 2023
<ul style="list-style-type: none"> • Akkoord college beleidskader 	College	Q1 2023
<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen beleidskader 	Gemeenteraad	Q2 2023

Samenhang

Dit beleidskader voor internationale medewerkers raakt verschillende beleidsvelden. De belangrijkste zijn economie, ruimtelijke ordening, wonen, sociaal domein, toezicht en handhaving en burgerzaken. Gedurende het proces van totstandkoming van het beleidskader zal ook gekeken worden in hoeverre het mogelijk is antwoorden op enkele wensen van ondernemers. Zij vragen de gemeente Vught:

- Waarom mogen agrariërs wel arbeidsmigranten op eigen terrein (c.q. erf) huisvesten en andere Vughtse ondernemers -die ook arbeidsmigranten in dienst hebben- niet?
- Er zijn ondernemers die Vughtenaren in dienst hebben, die te maken hebben met een problematische thuissituatie of zelfs dakloos zijn. Waarom mogen deze ondernemers hun werknemers – op eigen terrein- geen huisvesting bieden?
- Agrarisch werkgevers willen hun arbeidsmigranten kwalitatief goede huisvesting bieden. Waarom moeten de woonunits na maximaal 9 maanden 'op slot'?

Op regionaal niveau is er samenhang met het Regionaal handelingsperspectief, huisvesting, integratie en participatie van arbeidsmigranten in de regio Noordoost-Brabant. Hierin staan 47 uitgangspunten benoemd waarin goede huisvesting, integratie en participatie in iedere inliggende gemeente minimaal moet voldoen. Dit Regionaal handelingsperspectief is door het College vastgesteld en de gemeenteraad is hierover op 5 oktober 2021 geïnformeerd. Het zal als raamwerk fungeren voor het op te stellen beleidskader.

Participatie

De onderwerpen 'arbeidsmigratie' en de 'huisvesting van arbeidsmigranten' leven in veel gemeenten in de regio. In de gemeente Vught speelt dat echter niet of nauwelijks. Om die reden ligt het niet voor de hand een langdurig en intensief participatietraject op te tuigen. Dat zou een beeld kunnen oproepen dat geen recht doet aan de Vughtse realiteit. Daarnaast bestaat de wens om inwoners en ondernemers niet onnodig te overvragen om daarmee 'participatiemoedheid' te voorkomen. Keerzijde is dat het niet ondenkbaar is het onderwerp 'huisvesting arbeidsmigranten' in de nabije toekomst plotsklaps actueel wordt. Dan is het ook van belang over een beleidskader te beschikken dat gedragen wordt door de Vughtse samenleving. Daarom is gekozen voor een vorm van participatie 'light'. Inwoners worden via onze communicatiekanalen geïnformeerd over bijeenkomsten van een klankbordgroep. Daarnaast worden bedrijven via oproepen van ondernemerscollectieven en naar aanleiding van contacten over de quick scan uitgenodigd zitting te nemen in genoemde klankbordgroep. De participatieronden worden via onze communicatiekanalen en de ondernemerscollectieven aangekondigd.

4. Aandachtsgebieden

We volgen hier de uitgangspunten uit het Regionaal handelingsperspectief. Deze worden aangevuld en verrijkt met specifieke Vughtse uitgangspunten, die uit de consultatie onder bedrijven en inwoners naar voren zijn gekomen.

Vragen aan de commissie

- Kunt u zich vinden in het voorgestelde proces, de uitdagingen en aanpak?
- Zijn er aandachtspunten die u mee wilt geven?